

Úvaha o veterinářské službě u bojových jednotek.

Navazuji na svůj článek ve VR. 1933, v kterém jsem jako námět k diskusi podrobně rozebral svůj názor na organizaci a chod veterinářské služby u jezdeckta v poli. V tomto stručném článku chci se zabývat úvahou o veterinářské službě u bojových jednotek v poli vůbec. Vychází-li se z předpokladu, že kůň je pro armádu nepostradatelný, že tento vojenský materiál je citlivý a těžko nahraditelný, nehledě ani k tomu, že se o tento materiál dělí armáda s civilním obyvatelstvem, které ho ve vlastním zájmu ani v zájmu armády nemůže postrádat, je nutno starati se všemožně o to, aby tímto materiálem bylo co nejvíce šetřeno.

V tomto směru je třeba zhodnotit válečné zkušenosti. Je na příklad s podivem, že rakouská armáda, která v míru věnovala koni péči snad téměř nadměrnou, nepředvíдалa pro válku náležitou péči o koně úměrnou jeho hodnotě. Toho drastickým příkladem je na příklad, že nebylo postaráno o dopravní prostředky pro nemocné koně neschopné pochodu a že i jinak nebylo postaráno o odsun koní od bojových jednotek (nedostatek podrobných směrnic a rozkazů o odsunu). Nemocní koně na začátku války zčásti byli prostě nehumánně ponecháni svému trpkému osudu zhynout v příkopě — nezkrátil-li jim někdo milosrdnou ranou život. Jediným vysvětlením — nikoli omluvou — takového postupu byla snad domněnka, že válka nebude tak dlouho trvat a že se se zásobami koní vystačí.

Jak zkušenosti ze světové války ukazují, je bez veškeré pochyby, že koně nejvíce trpí u bojových jednotek, které bezpodmínečně musí sledovat dané vojenské cíle a u kterých je nejméně možnosti o koně s hlediska veterinářské hygieny a profylaxe se postarati (ubytování, péče o koně atd.). Proto je na místě postarati se o to, aby řečené nepříznivé poměry pro koně u těchto těles byly co možná paralysovány tak, aby koňského materiálu bylo co nejvíce ušetřeno.

Dejme si konkrétní otázku: Co třeba u bojových jednotek zařídit, aby koňským materiálem bylo co nejvíce šetřeno?

Podle mého soudu a válečných zkušeností je třeba věnovat zvláštní pozornost 1. veterinářské službě, 2. odsunu nemocných koní, 3. náhradě za odešlé koně.

K 1. Je třeba považovat za mezeru v organizaci veterinářské služby, je-li u vojskového tělesa dostatek odborného personálu a dostatek odborného materiálu, není-li však dostatečně postaráno o pohyblivost veterinářského personálu a pohotovost materiálu. Tím jest akční radius veterinářského orgánu podstatně zmenšen neboli prostě říkajíc veterinářský orgán nemůže svou činnost účelně vyvinout v prostoru co možná nejširším.

Chceme-li dosíci, aby bylo co nejvíce koní zachráněno, nevyhneme se konkrétnímu požadavku, aby aspoň u větších jednotek (jezdeckta) byl aspoň jeden veterinář vybaven motorovým dopravním prostředkem a aby pro veterinářský materiál byl vůbec k dispozici samostatný dopravní prostředek, na všem ostatním nezávislý. Uvážíme-li, že váha veterinářského materiálu k osobní dispozici jednoho veterináře činí okrouhle 100 kg, vidíme, že by pro veterinářský materiál stačila prostě kára, u pohyblivých menších jednotek nosný vůz.

Nelze si na příklad také dobře myslet u některých dělostřeleckých pluků, u nichž jsou zařaděni dva veterináři, aby byl jejich osobní odborný výstroj naložen na jednom voze kuchyňského trénu velitelství pluku, když nutno mít za pravděpodobně časté, že jejich zvěrolékařská činnost bude rozdělena na dvě skupiny baterií.

Nepřehlížím stanovisko vycházející ze snahy, aby kolona trénu vojskového tělesa byla co nejkratší, nepřehlížím ani otázku finančních nákladů, ale záleží-li na koňstvu, třeba se do důsledku o tento materiál postarat.

Shora řečeným opatřením by nebyl veterinář vázán na stanoviště nekuchyňské části, t. zv. kuchyňského trénu, ani čistě na stanoviště velitelství, ježto nikterak není zaručeno, že obě řečená stanoviska budou dislokována tak, aby umožňovala co nejintenzivnější využití veterinářské služby v okruhu co možná nejširším.

Není pochyby o tom, že je třeba také uvažovat a dbát jednak o řádné spojení mezi příslušnými veterinářskými složkami vůbec, jednak mezi bojovými jednotkami a příslušnými veterinářskými složkami. Tomuto účelu slouží označování míst působišť orgánů veterinářské služby, náležitá upozornění v rozkazech o stanovištích orgánů veterinářské služby a použití určitých pojítek, jako telefonu a spojek, ať již jsou vysílána zezadu (ambulanci) k jednotkám nebo třebas i naopak.

Všeobecně je třeba chod veterinářské služby upravit tak, aby mohla co možná být praktikována zásada, že se nemocní koně přivádějí k veterináři a že povolávání veterináře k nemocnému koni jest jen dobře uváženou výjimkou, neboť jest jeden veterinář pro několik set koní a nikoli naopak.

Z toho, co bylo řečeno, je vidět, že má-li být od bojových jednotek co nejvíce koní zachráněno, že se u bojových jednotek nelze vyhnout obdobnému řešení organisace a chodu veterinářské služby, jako je tomu u služby zdravotnické tak, aby i u bojových jednotek byli koně včas a řádně léčeni a podle okolnosti i včas odsunuti.

Je na bíle dni, že se chod veterinářské služby různě utváří podle toho, o jakou situaci jde. Jinak se bude vyvíjet chod veterinářské služby, je-li vojskové těleso v klidu, na pochodu, v boji nebo na ústupu.

K 2. O odsunu koní od bojových jednotek se uplatňují dva protichůdné názory. Podle jednoho má nemocný vůz být co možná nejdéle ponechán u jednotky v léčení, podle názoru druhého má se nemocný vůz co možná brzy (neuzdraví-li se asi ve 3 dnech) od jednotky odsunout. Francouzi, kteří jsou spíše zastánci názoru prvního, namítají, že časté odsouvání koní od jednotek předpokládá velké zálohy koní. Tato námitka jest určitě správná, přihlížejíc však k celkovému hospodaření s koňmi nemění nic na tom, že se zdá účelnějším a hospodárnějším koně od jednotek co možná brzy odsunout, aby jeho restaurace byla co nejdříve uskutečněna a co možná aby bylo zabráněno případům, kdy se koně u jednotek dostanou do stavu,

kdy již sotva jsou jakékoli restaurace schopni. Opakuji, co jsem řekl v mém článku minulém, že je nejlépe zachovati střední cestu, která se via facti sama uskuteční a bude mít za důsledek, že se u trénu budou vždy hromadit nemocní koně a že je třeba podle ní se organizačně řídit resp. při disponování veterinářskými prostředky ji předvídat.

Důležitou otázkou odsunu koní je otázka jejich doprovodu (nebudou-li snad odvezeni dopravním prostředkem jako k pochodu neschopní). Opakuji svůj názor, že pro tento účel je nutné, aby u vojskových těles (zvláště u jezdeckta) byl zařazen určitý počet mužstva starších ročníků — nebojovníků. Tím se zabrání tomu, aby bojovníci nebyli vzdalováni z bitevní linie, odsun se snáze provede, a proto se k němu velitel také spíše rozhodne. Řečeného mužstva by bylo možno jinak použít k doprovodu a ošetřování nemocných koní nashromážděných u trénu. (K témuž účelu podle okolností možno i užít nemocného mužstva, které dlí dočasně u trénu.) K doprovodu odsunovaných nemocných koní by snad bylo také možno použít i části mužstva zařazeného u veterinářských ambulancí; při tom by ovšem bylo nutno vyřešit otázku dopravního prostředku pro mužstvo takto před-sunuté od veterinářské ambulance.

K 3. Náhrada za odešlé nemocné koně od jednotek nenáleží do kompetence veterinářské služby. Zde lze jenom říci, že organisace náhrady koní musí být velmi pružná a pohotová, jinak jest jak velitel, tak veterinář podporován ve snaze ponechat si nemocného nebo raněného koně co nejdéle u útvaru, což zřejmě je v neprospěch celkového hospodářství s koňským materiálem.

Major gšt. V. Melichárek:

Jak vybavit jezdeckto, aby bylo soběstačné pro přechody vodních toků; prostředky pluku, vyšší jezdecké jednotky

Svou pohyblivostí a mocným účinkem palby jest jezdeckto výtečnou zbraní pro manévry. Rychlým zasahováním dosahuje překvapení — jednoho z hlavních činitelů úspěchu.

Má-li však být plně využito pohyblivosti jezdeckta, je nutno je vybavit tak, aby bylo s to vlastními silami rychle odstraňovat všechny překážky, jež jeho pohybu příroda a hlavně nepřítel postaví v cestu.

Nejvážnější překážkou jsou vodní toky, zvláště ty, jejichž stálé přechody byly nepřitelem zničeny. K jich zdolání bude jezdeckto zpravidla potřebovat zvláštní technické jednotky a materiál. Při vybavování jezdeckta technickým materiálem musíme si však počínat opatrně, abychom jím jezdeckto nepřetížili a tak neomezili jeho pohyblivost.

A dále musíme technické síly a materiál jezdeckta organisovat tak, aby vyhovoval i všem jiným úkolům jezdeckta, jako provádění ničení, úpravě sjízdnosti komunikací pro vlastní vozidla, podle potřeby i úpravě terénu.